

Jämställdhet och hälsofrämjande förhållningssätt – när, var, hur och varför då?

Anna Kullberg

Jämställdhetsstrateg

Stockholms läns landsting

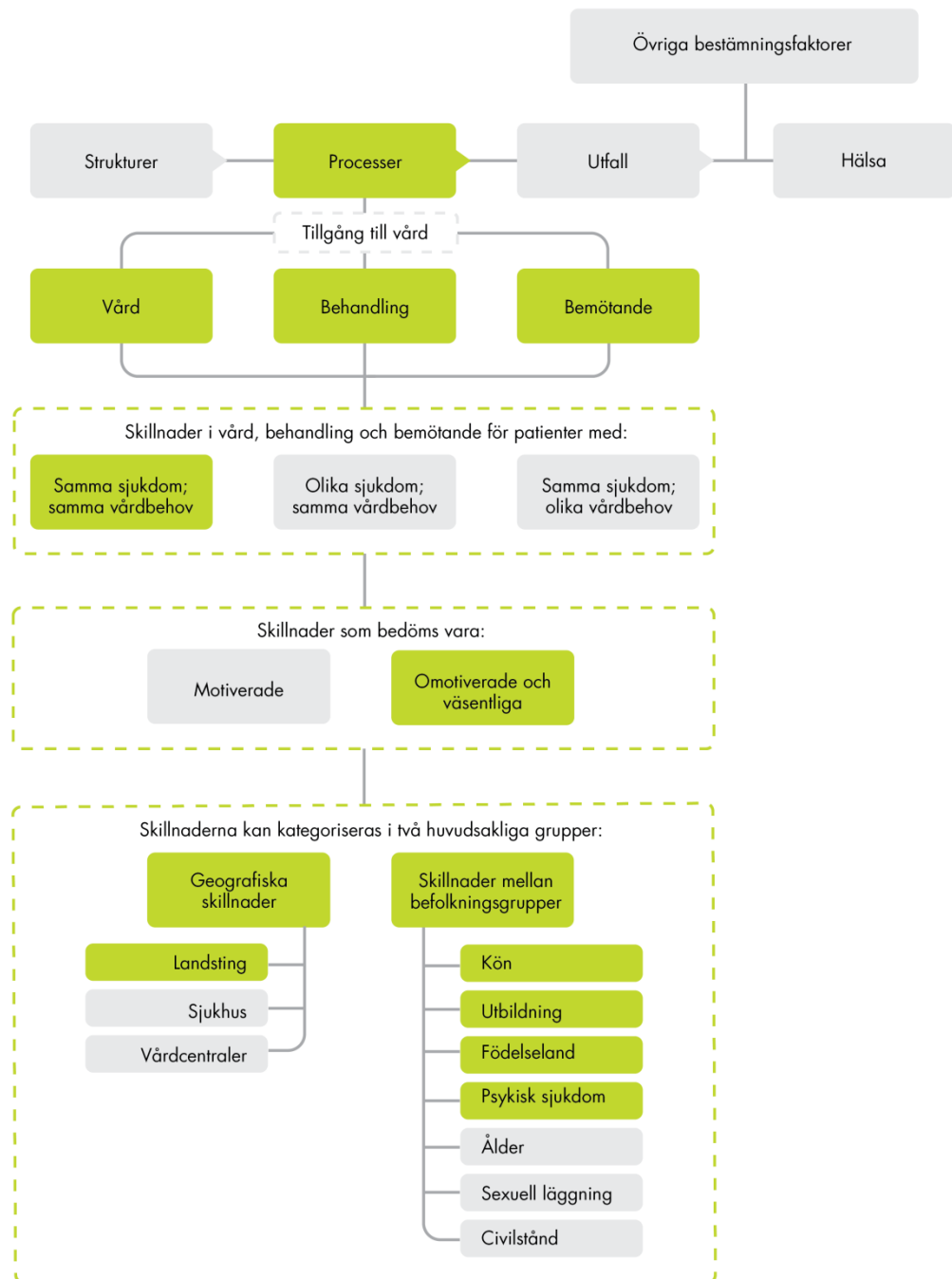
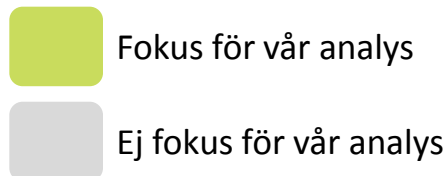
Omotiverade, väsentliga skillnader i vården – varför finns de och vad kan göras för att minska dem?

Stockholms läns landsting

24 oktober 2014

► vårdanalys ◀

Jämlik vård är ett brett och komplext analysområde

Fyra slutsatser om vad som förklarar omotiverade skillnader i vården

2

Vårdmötet är en viktig faktor bakom omotiverade skillnader mellan befolkningsgrupper

- Otillräcklig kompensation och anpassning efter patienters skilda egenskaper och förutsättningar
- Förutfattade meningar utifrån information om patienter på gruppnivå (generalisering)
- Omedvetet beteende med grund i normer och värderingar

Sex förslag på åtgärdsområden för en mer jämlik vård

➤ Utveckla en nationell modell för att mäta och följa upp ojämlik vård på ett systematiskt, överblickbart och ändamålsenligt sätt

- Utifrån skillnader svårt att bedöma jämlikhet
- Viktigt att urskilja omotiverade skillnader
- Förslagsvis en modell som består av ett urval av indikatorer – flera dimensioner inklusive patientmötet och bemötande
- Koppling till kunskapsbaserade målnivåer
- Fördjupade analyser där hänsyn tas till flera faktorer på samma gång

Sex förslag på åtgärdsområden för en mer jämlik vård

- Öka kunskapen om vad som händer i mötet mellan patient och vårdpersonal
 - Ändamålsenligt och fokuserat studera vårdpersonalens beteende
 - Mer kunskap om vilken roll normer, värderingar, omedvetna beteenden och förutfattade meningar spelar – och hur detta påverkar behandlingsbeslut

Sex förslag på åtgärdsområden för en mer jämlik vård

➤ Stärk förutsättningarna för vårdprofessionerna att bedriva en mer jämlik vård

- Vårdpersonal har en viktig roll att spela
- Två aspekter där vårdprofessionerna kan göra viktiga bidrag:
 - Anpassa vården, och kompensera för, patienters skilda egenskaper och förutsättningar i större utsträckning
 - Uppmärksamma och medvetandegöra omedvetna och oönskade beteenden
- Förutsättningar – lyft upp på agendan, skapa tid, främja uppföljning, etc.

Sex förslag på åtgärdsområden för en mer jämlik vård

➤ Stärk utsatta grupper i mötet med vården

- Komplement till en mer anpassad och kompensatorisk hållning i vården
- Exempelvis hälsokommunikatörer

Hälsöfrämjande förhållningssätt

- Hälsöfrämjande avser den process som ger individen möjlighet att öka kontrollen över sin egen hälsa och förbättra den (Ottawa manifestet)

Mötets hälsofrämjande effekter

- tillfredsställelsen med vården
- sjukdomars förlopp och för resultatet av vården
- placeboeffekter
- följsamhet till ordinerad behandling

Kvaliteter i mötet av betydelse

patienten involveras i
processen

har inflytande på besluten

läkaren är lyhörd för
patientens egen värdering

Sammanfattning från SBU

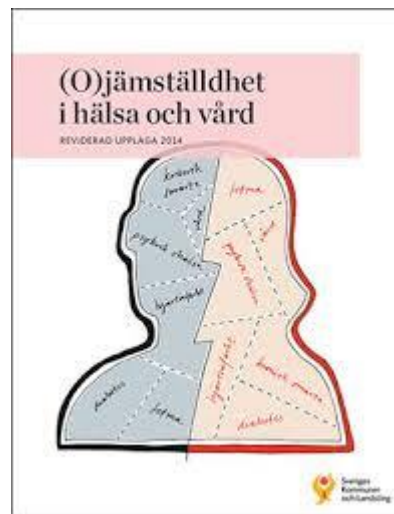
- En dålig kommunikation
- leder till återkommande konsultationer, onödiga remisser, felaktiga behandlingar, bristande följsamhet samt missnöje och uppgivenhet hos patienten

- (Samt en ojämställd och ojämlik vård)

Hälsofrämjande och jämställdhet

- Det finns evidens för att en förbättring av kommunikationen vid det medicinska besöket är en huvudfaktor för att förbättra vården.
- Det finns allt mer belägg för att kvinnor och män inte bemöts och bedöms likvärdigt i vården

Rehabiliteringsinsatser ur ett genusperspektiv

- Andelen återbesök i förhållande till nybesök på smärtkliniken

Förskrivning av hjälpmedel till kvinnor och män med samma diagnoskod (hjärtsvikt)

- Män får fler och dyrare hjälpmedel. Varför?

Inköpen av konst ur ett köns- och mångfaldsperspektiv

- Skillnader som funnits tidigare var borta vid ny granskning 2011

Väntetid på akutmottagningen för patienter med svår sepsis (blodförgiftning)

- Kvinnor fick vänta längre än män.
- Fördjupade analyser behövs!

Könsuppdelad statistik som grund för djupare analyser

- Verksamheten synas med nya ögon
- Men vad är nästa steg?

Reflektera på hälsofrämjande förhållningssätt och jämställdhet

Hur jämlik är den jämställda vården?

